

kredse — ved hvis Dannelse, der ofte er øvet Pres mod enkelte Familier — trænger til et klart Brud med Fortiden — navnlig med Perioden 1933—1945 — saaledes at der skabes Mulighed for en helt ny Begyndelse til en Privatskole, der ikke har nogen Mulighed for at fortsætte Mellemkrigsperiodens tyske Skolevæsen.

En Række praktiske Hindringer vil i Realiteten vanskeliggøre de tyske Privatskoler's Fortsættelse i indeværende Vinter.

Flertallet af Lærerne er arresteret, og mod mange rejses Straffesager. Undervisningsmidlerne maa næsten fuldstændig kasseres. Skoledriften er under Besættelsen delvis betalt af Midler af tvunget den danske Stat, og et Erstatningskrav mod Skoleforeningerne og Forældrekrede kan derfor begrundes. De under Besættelsen opførte Skolebygninger eller Udvidelser er tilsyneladende financieret med danske Pengemidler, og et Konfiskationskrav er derfor allerede rejst af Modstandsbevægelsens sønderjyske Raad.

Det vil være højst uheldigt, om Lovgivningsmyndigheden giver Mulighed for en Fortsættelse af de tysksprogede Privatskoler, før disse Erstatnings- og Konfiskationssager er gennemført. Hvis § 5 gennemføres i sin af Flertallet foreslaaede Form, vil der fremstaa en Modsætning mellem Mindretallet, der med Loven i Haand vil fortsætte Privatskolerne, og den sønderjyske Befolkning, som med Rette kræver et dybtgaaende Opgør med den tyske Privatskolebevægelse.

Principielt er Forslagsstilleren enig med Flertallet i, at Forældres Ret til selv at undervise deres Børn skal opretholdes. Der hverken kan eller bør lægges Forældre Hindringer i Vejen herfor. De ovennævnte praktiske Tilstande bevirker imidlertid, at Forældreretten maa begrænses ved en midlertidig Lukning af de tysksprogede Privatskoler, indtil Mindretallet har Muligheder for at opbygge et nyt Skolevæsen, hvor offentlig Støtte kan ydes med reelle Garantier for Loyalitet overfor den danske Stat.«

Til § 6.

Baade Særklasserne og Privatskolerne skal staa under det sædvanlige Tilsyn af Skolekommission og Skoledirektion.

Til § 7.

Det skønnes nødvendigt udover det bestaaende Tilsyn at beskikke en særlig tilsynsførende, der foruden med den tysksprogede Undervisning i de sønderjyske Landsdele kan have Tilsyn med alle Skoler og al Undervisning med fremmed Undervisningssprog. Særlig ved Ordningens Planlæggelse og i den første Tid, hvor den bestaar, vil der være rigeligt Arbejde for denne Mand, medens det senere, naar Ordningen er indarbejdet, sikkert vil vise sig, at hans Arbejde bliver mindre. Hans Honorar, der skal fastsættes paa Finansloven, maa imidlertid være af en saadan Størrelse, at det vil være muligt at finde en kvalificeret Mand til Arbejdet, saaledes at denne kan anvende hele sin Arbejdskraft paa dette Hverv.

Han maa være berettiget til at overvære Undervisningen i alle Skoler med fremmed Undervisningssprog og forlange sig alle Oplysningerne fra Skolerne forelagt.

Stillingen kan kun være midlertidig, da hele Ordningen efter nærværende Lov er midlertidig, og den tilsynsførende maa, hvis han er i Tjenestemandsstilling, kunne træde udenfor Nummer uden derved at tabe Anciennitet i Henseende til Lønning og Pension.

Til § 8.

Man foreslaar, at ikke alene Skolekommissionen, som efter den gældende Lovgivning for de sønderjyske Landsdele, men ogsaa den i § 7 omhandlede særlige tilsynsførende skal have Tilsyn med de hjemmeunderviste Børn, der undervises paa et fremmed Sprog.

Til § 9.

Medens den sønderjyske Folkeskolelov stedse kun har omfattet den eksamensfri Folkeskole og kun har givet Mindretallet Rettigheder med Hensyn til dennes Undervisning, er der ad administrativ Vej knyttet Eksamensskoler til de tysksprogede Folkeskoler.

Fra først af fastholdt man det Standpunkt, at det ikke kunde være den danske Stats Opgave at indrette tysksprogede Eksamensskoler, og at alle rettighedsgivende Eksaminer skulde tages paa Dansk.

Ikke destomindre tillod man Oprettelse af tysksprogede Mellemkoler og gav disse Eksamensret, idet man lagde Vægt paa, at Mellemkoleeksamen er en